

Z A K O N

O SJEMENU I SADNOM MATERIJALU POLJOPRIVREDNOG BILJA

I - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se: proizvodnja, promet i uvoz poljoprivrednog sjemena, presadnica, micelija jestivih i ljekovitih gljiva, sadnog materijala i druga pitanja od značaja za provedbu jedinstvenog sustava poljoprivrednog sjemenarstva i rasadničarstva na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 2.

U smislu ovog zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

1. Poljoprivredno sjeme su generativni ili vegetativni dijelovi poljoprivrednog bilja koji služe za umnožavanje poljoprivrednog bilja u ratarstvu, povrtlarstvu, cvjećarstvu i generativnih podloga u voćarstvu.
2. Poljoprivredno sortno sjeme je predosnovno sortno sjeme i sjemenske kategorije koje se proizvode višestrukim cikličnim umnožavanjem predosnovnog sjemena domaćih i stranih sorti poljoprivrednog bilja priznatih u Federaciji i lokalne prirodne populacije kulturnog bilja kao ekotipovi, klonovi i slično koje se nalaze u proizvodnji i koje su upisane u listu domaćih, stranih i odomaćenih stranih sorti poljoprivrednog bilja u Federaciji (u daljnjem tekstu: sorte koje su priznate u Federaciji).
3. Sorta poljoprivrednog bilja (u daljnjem tekstu: sorta) skupina je biljaka unutar najniže botaničke sustavne jedinice koja se odlikuje: izražajnošću svojstva određenog genotipa ili kombinacije genotipova, razlikovanjem od bilo koje druge sorte prema barem jednom od navedenih svojstava, te kao cjelina ostaje nepromijenjena nakon umnožavanja ili na kraju svojstvenog ciklusa umnožavanja.
4. Poljoprivredni sadni materijal jesu sadnice koje služe za podizanje voćnjaka i vinograda te cvijeće, ruže, ukrasno grmlje i drveće, kao i reprodukcijски materijal za proizvodnju sadnica.
5. Reprodukcijski sadni materijal za proizvodnju sadnica su: sjemena za proizvodnju podloga, vegetativne podloge, korjenjaci, korijenovi izdanci, zrele i zelene reznice plemke i meristem, ako potječu od selekcioniranih matičnih, elitnih matičnih i priznatih (originalnih) matičnih stabala ili grmova sorti i podloga.
6. Voćna sadnica je jednogodišnja ili višegodišnja biljka nastala iz vegetativnih dijelova matične biljke ili spajanjem podloge i plemke ili je

uzgojena iz sjemena matične biljke.

7. Presadnica je biljni materijal dobiven generativnim ili vegetativnim putem, a služi za umnožavanje poljoprivrednog bilja.

Članak 3.

Poslove u području sjemenarstva i rasadničarstva utvrđene ovim zakonom obnašaju Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), kantonalna ministarstva mjerodavna za poslove poljoprivrede (u daljnjem tekstu: Kantonalno ministarstvo), kao i znanstvene ili znanstveno-istraživačke ustanove i druge ustanove koje ispunjavaju uvjete utvrđene ovim zakonom, a koje ovlasti Federalno ministarstvo.

Članak 4.

U obnašanju poslova sjemenarstva i rasadničarstva poljoprivrednog bilja, Federalno ministarstvo vodi sljedeće registre:

1. Registar proizvođača poljoprivrednog sjemena, presadnica i micelija jestivih i ljekovitih gljiva (u daljnjem tekstu: Registar proizvođača sjemena),
2. Registar dorađivača poljoprivrednog sjemena (u daljnjem tekstu: Registar dorađivača sjemena),
3. Registar proizvođača poljoprivrednog sadnog materijala (u daljnjem tekstu: Registar proizvođača sadnog materijala),
4. Registar uvoznika poljoprivrednog sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija (u daljnjem tekstu: Registar uvoznika),
5. Registar laboratorija za kontrolu kvaliteta poljoprivrednog sjemena.

Uvjete koje moraju zadovoljavati gospodarska društva, ustanove i druge pravne osobe (u daljnjem tekstu: pravne osobe) za upis u registar iz stavka 1. ovog članka, te sadržaj, oblik i način vođenja registra, propisuje federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

Članak 5.

Federalno ministarstvo donosi rješenje o upisu u registar iz članka 4. ovog zakona na zahtjev pravnih osoba, ako te pravne osobe zadovoljavaju uvjete propisane ovim zakonom i propisima donesenim na temelju ovog zakona te ako imaju pisanu suglasnost kantonalnog ministarstva.

Federalno ministarstvo će rješenjem brisati pravnu osobu upisanu u registar iz članka 4. ovog zakona, na njezin zahtjev, odnosno kada utvrdi da je prestala zadovoljavati uvjete propisane ovim zakonom i propisima donesenim na temelju ovog zakona.

Liste pravnih osoba na temelju pravomoćnog rješenja iz st. 1. i 2. ovog članka, objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH".

II - POLJOPRIVREDNO SJEME

1. Kategorije poljoprivrednog sjemena

Članak 6.

Kategorije poljoprivrednog sortnog sjemena su:

1. Predosnovno sjeme (elitno sjeme) proizvodi i održava stvaratelj sorte, odnosno pravna osoba na koju je stvaratelj sorte prenio pravo održavanja ili registrirani umnoživač umnožavanjem odabranih biljaka izvorne generacije priznatih sorti poljoprivrednog bilja u Federaciji.
2. Osnovno sjeme (originalno sjeme) proizvodi se iz predosnovnog sjemena pod kontrolom stvaratelja sorte ili ovlaštenog umnoživača.
3. Certificirano sjeme prve generacije (sjeme prve sortne reprodukcije) proizvodi se umnožavanjem osnovnog sjemena.
4. Certificirano sjeme druge generacije (sjeme druge sortne reprodukcije) proizvodi se umnožavanjem certificiranog sjemena prve generacije ili sjemena viših kategorija.
5. Certificirano sjeme treće generacije (sjeme treće sortne reprodukcije) proizvodi se umnožavanjem certificiranog sjemena druge generacije ili sjemena viših kategorija.
6. Priznato sortno (proizvodno) sjeme duhana, krmnog i povrtnog bilja, izuzev sjemena krumpira, bez obzira na broj reprodukcija, a ovisno o sortnoj čistoći i zdravstvenom stanju.
7. Samooplodna linija (sjeme samooplodnih linija) jeste potomstvo homozigotne biljke uzgojene u kontroliranoj samooplodnji tijekom više generacija pod kontrolom stvaratelja sorte.
8. Jednostruki hibrid (SC) jeste prva generacija križanja dvije samooplodne linije.
9. Dvostruki hibrid (DC) jeste prva generacija križanja dva jednostruka hibrida.
10. Trostruki hibrid (TWC) jeste prva generacija križanja jedne samooplodne linije i jednostrukog hibrida.

2. Proizvodnja poljoprivrednog sjemena

Članak 7.

Poljoprivredno sjeme (u daljnjem tekstu: sjeme) mogu proizvoditi pravne osobe (u daljnjem tekstu: proizvođač sjemena) koje su upisane u Registar proizvođača sjemena.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, proizvodnjom sjemena mogu se baviti i fizičke osobe na temelju pisanog ugovora o suradnji s proizvođačem sjemena, a sjeme proizvedeno u toj suradnji smatra se proizvodnjom proizvođača sjemena. Proizvođač sjemena može proizvoditi samo sjeme sorti koje su priznate u Federaciji, a za sorte za koje podnesen zahtjev za priznavanje odnosno odobravanje uvođenja u proizvodnju na teritoriju Federacije može postojati samo eksperimentalna proizvodnja do priznavanja u Federaciji. Vrste sjemena koje nije dopušteno uzgajati i umnožavati na određenim područjima Federacije propisuje federalni ministar. Ovisno o vrsti i vremenu proizvodnje sjemena, proizvođači sjemena dužni su o masi proizvedenog sjemena izvijestiti Federalno ministarstvo i nadležno kantonalno ministarstvo na kraju proizvodnog ciklusa a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.

3. Stručni pregled nad proizvodnjom sjemena

Članak 8.

Sjemenski usjev za proizvodnju sjemena tijekom vegetacije podliježe obveznom stručnom pregledu.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, biljne vrste cvijeća, ljekovitog i aromatičnog bilja ne podliježu obveznom stručnom pregledu.

Stručnim pregledom sjemenskog usjeva utvrđuje se: vrsta, sorta, kategorija, podrijetlo uporabljenog sjemenskog materijala, autentičnosti i čistoća vrste i sorte, prostorna izolacija usjeva, zdravstveno stanje usjeva, nazočnost korova, opće stanje i razvoj usjeva, predusjev, primjenjene agrotehničke mjere i očekivani prinos naturalnog sjemena i drugo propisano metodologijom o provedbi stručnog pregleda, s tim što se kod nesortnog sjemena ne utvrđuje sorta, kategorija, autentičnost i čistoća sorte.

Članak 9.

Stručni pregled nad proizvodnjom predosnovnog i osnovnog sortnog sjemena i samooplodnih linija obnaša stvaratelj sorte, ili znanstvena ili znanstveno-istraživačka ustanova koju ovlasti federalni ministar (u daljnjem tekstu: ovlaštena ustanova), a o pregledu i nalazu koji je pri pregledu utvrđen dužan je izvijestiti Federalno ministarstvo.

Stručni pregled nad proizvodnjom certificiranog sjemena prve, druge i treće generacije, priznatog (proizvodnog), te jednostrukih, dvostrukih, trostrukih i ostalih hibrida vrši mjerodavna ustanova.

Ovlaštena ustanova iz stavka 1. ovog članka, je dužna izvještavati Federalno ministarstvo o obavljenom stručnom pregledu na kraju proizvodnog ciklusa, a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.

Način i metodologiju po kojoj će se provoditi stručni pregled nad proizvodnjom sjemenskog usjeva pojedinih biljnih vrsta, obrazac izvješća i stupanj obrazovanja službenika za obnašanje stručnog pregleda propisuje federalni ministar.

Članak 10.

Nakon izvršenog stručnog pregleda nad proizvodnjom sjemenskog usjeva i na temelju nalaza stručnog pregleda, ovlaštena ustanova izdaje uvjerenje o priznavanju sjemenskog usjeva (u daljnjem tekstu: uvjerenje) najkasnije 15 (petnaest) dana od posljednjeg pregleda. Ovlaštena ustanova dužna je voditi evidenciju o izdatim uvjerenjima iz stavka 1. ovog članka.

Obrazac uvjerenja iz stavka 1. ovog članka, te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stavka 2. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 11.

Ako proizvođač sjemenskog usjeva učini propust u bilo kojoj fazi proizvodnje sjemenskog usjeva, ovlaštena ustanova će poduzeti mjere da se utvrđeni nedostaci uklone ili unište.

4. Dorada sjemena

Članak 12.

Dorada sjemena je sušenje, čišćenje, kalibriranje, piliranje, tretiranje zaštitnim sredstvima, ispitivanje kvaliteta, pakiranje, plombiranje i deklariranje. Sjeme prije stavljanja u promet mora biti doručeno.

Članak 13.

Sjeme može doručivati pravna osoba (u daljnjem tekstu: doručivač sjemena) koja je upisana u Registar doručivača sjemena.

U rješenju o upisu doručivača sjemena u Registar iz stavka 1. ovog članka, moraju biti naznačene vrste i kategorije sjemena koje doručivač sjemena ima pravo doručivati.

Članak 14.

Ako je sjeme određene vrste i sorte doručivalo više doručivača sjemena, smatra se da je sjeme doručio doručivač koji je posljednji doručivao sjeme.

Doručivač sjemena dužan je voditi evidenciju o masi preuzetog naturalnog sjemena i doručenog sjemena.

Sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stavka 1. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 15.

Dorađivač sjemena može u postupku dorade pripremati mješavine različitih vrsta i sorti poljoprivrednog bilja u različitim omjerima pojedinih komponenti. Svaka od komponenti sjemena u mješavini mora zadovoljavati uvjete kvaliteta za tu vrstu poljoprivrednog bilja.

Naturalno sjeme sitno sjemenih mahunarki mora se u cijelosti isporučiti dorađivaču sjemena.

Dorađivač sjemena dužan je uništiti otpad nastao doradom sjemena iz stavka 3. ovog članka pod nadzorom nadležnog kantonalnog ili federalnog poljoprivrednog inspektora.

Članak 16.

Dorađivač sjemena ne smije dorađivati naturalno poljoprivredno sjeme ako za to sjeme nema uvjerenje o priznavanju sjemenskog usjeva iz članka 10. stavak 1. ovog zakona.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, za biljne vrste iz članka 8. stavak 2. ovog zakona može se dorađivati i sjeme koje nema uvjerenje o priznanju sjemenskog usjeva.

Članak 17.

Tijekom žetve, odnosno berbe, prijevoza i čuvanja do dorade, naturalno sjeme sorte i kategorije mora biti međusobno odvojeno i označeno.

Za naturalno sjeme koje se prevozi od njive do mjesta skladištenja, odnosno čuvanja potrebno je osigurati podatke o proizvođaču, katastarskoj čestici, vrsti, sorti i kategoriji naturalnog sjemena.

5. Kvaliteta sjemena

Članak 18.

Kvaliteta sjemena, u smislu ovog zakona, jeste čistoća, vlaga, klijavost i zdravstveno stanje sjemena.

Članak 19.

Kvaliteta sjemena mora se utvrditi za svaku partiju sjemena prije stavljanja u promet.

Partija sjemena, u smislu ovog zakona, je najveća propisana masa vrste, sorte

i kategorije sjemena proizvedena iste godine za koju se utvrđuje kvaliteta. Masu sjemena za pojedine vrste bilja iz stavka 2. ovog članka, koja čini partiju propisuje federalni ministar.

Članak 20.

Osnovne zahtjeve o kvaliteti sjemena, uz suglasnost nadležne federalne ustanove za standardizaciju i mjeriteljstvo, propisuje federalni ministar.

Kvalitetu sjemena utvrđuje dorađivač sjemena i laboratorija iz članka 4. stavak 1. toč. 2. i 5. ovog zakona.

Za kvalitetu sjemena odgovara dorađivač sjemena.

6. Pakiranje i deklariranje sjemena

Članak 21.

Sjeme u prometu mora odgovarati propisanim temeljnim zahtjevima o kvaliteti, mora biti pakirano i imati deklaraciju uz otpremnicu i deklaraciju na ambalaži. Za podatke navedene u deklaraciji odgovorna je pravna osoba koja ih je izdala. Način pakiranja i deklariranja sjemena iz stavka 1. ovog članka, propisuje federalni ministar.

Članak 22.

Sjeme iz domaće proizvodnje deklarira dorađivač sjemena, sukladno propisu iz članka 23. stavka 3. ovog zakona.

Uvezeno sjeme u originalnom pakovanju deklarira uvoznik sjemena, sukladno propisu iz članka 23. stavka 3. ovog zakona, a prepakirano uvezeno sjeme deklarira dorađivač koji je obavio prepakiranje.

Dorađivač i uvoznik sjemena dužni su primjerak deklaracije dostaviti nadležnom kantonalnom ministarstvu i Federalnom ministarstvu.

Članak 23.

Zahtjev za izdavanje obrazaca deklaracije podnosi se nadležnom kantonalnom ministarstvu.

Izdavanje obrazaca deklaracije, njihovu distribuciju kantonalnim ministarstvima i vođenje evidencije o izdatim deklaracijama vrši Federalno ministarstvo.

Veličinu, boju i sadržaj deklaracije za različite kategorije sjemena, obrazac deklaracije te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stavka 2. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 24.

Sjeme kojemu je istekao rok važenja, označen na deklaraciji, vlasnik sjemena ne smije stavljati u promet.

Vlasnik sjemena kojem je istekao rok važenja deklaracije dužan je pokrenuti postupak utvrđivanja klijavosti i zdravstvenog stanja poljoprivrednog bilja.

Ako se u postupku utvrdi da je sjeme odgovarajuće klijavosti, odnosno zdravstvenog stanja izdaju se nove deklaracije uz otpremnicu i na ambalaži.

7. Promet sjemena

Članak 25.

Prometom sjemena mogu se baviti samo pravne osobe koje su registrirane za tu djelatnost kod nadležnog suda.

U promet se smije staviti samo sjeme sorti priznatih u Federaciji.

Članak 26.

Prometom sjemena na veliko mogu se baviti pravne osobe koje pored ostalih uvjeta za obavljanje te djelatnosti moraju imati i jednog uposlenog službenika sa stručnom spremom sedmog stupnja obrazovanja (VII/I) poljoprivrednog fakulteta ratarskog ili općeg smjera.

Prometom sjemena na malo mogu se baviti pravne osobe koje pored ostalih uvjeta za obavljanje te djelatnosti moraju imati jednog uposlenog službenika s najmanje četvrtim stupnjem obrazovanja (IV) poljoprivredne struke.

Prodavaonica koja prodaje sjeme pakovano do 250 grama ne mora imati službenika iz stavka 2. ovog članka.

Pravne osobe iz članka 25. stavak 1. ovog zakona, ne mogu prodavati sjeme izvan prodavaonice.

Pravne osobe iz članka 25. stavak 1. ovog zakona, dužne su sjeme držati u uvjetima koji osiguravaju održavanje njegove kvalitete.

Građani ne smiju stavljati sjeme u promet.

Uvjete iz stavka 5. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 27.

Iznimno od članka 25. stavak 2. ovog zakona, u slučaju nedovoljnih količina sjemena, Vlada Federacije može za tekuću godinu dozvoliti stavljanje u promet sjemena sorti koje nisu priznate u Federaciji i sjemena koje odstupa od propisanih temeljnih zahtjeva o kvaliteti sjemena iz članka 20. stav 1. ovog zakona.

8. Uvoz sjemena

Članak 28.

Uvozom sjemena može se baviti uvoznik upisan u Registar iz članka 4. stavak 1. točke 4. ovog zakona.

Sortno sjeme može se uvoziti samo ako je sorta priznata u Federaciji.

Sortno sjeme može se uvoziti samo u originalnom pakiranju.

U slučaju potrebe prepakiranju u manja pakiranja, prepakiranje može obaviti dorađivač sjemena.

Iznimno od stavka 2. ovog članka, u slučaju nedovoljnih količina sjemena, federalni ministar može za tekuću godinu dozvoliti uvoz sjemena sorti koje nisu priznate u Federaciji.

Iznimno, federalni ministar može dozvoliti i uvoz nedorađenog sjemena ako posjeduje certifikat u sortnosti sjemenskog usjeva i certifikat o zdravstvenom stanju bilja.

Članak 29.

Uvezeno sjeme mora uz otpremnicu, ovisno o vrsti bilja imati certifikat o sortnosti (OECD), certifikat o kvalitetu sjemena (ISTA) i certifikat o zdravstvenom stanju bilja (FITOCERTIFIKAT).

Uvezeno sjeme u originalnom pakiranju mora imati deklaraciju na ambalaži izdatu od ovlaštene ustanove zemlje izvoznice, a kod stavljanja u promet na teritoriji Federacije i deklaraciju, sukladno propisu iz članka 23. ovog zakona.

Za kvalitetu uvezenog sjemena iz stavka 2. ovog članka, odgovoran je uvoznik.

Uvoznik je dužan prije stavljanja u promet uvezenog sjemena pribaviti uvjerenje o kvaliteti od nadležne ustanove iz članka 4. ovog zakona.

Obveznu dokumentaciju za određene vrste bilja propisuje federalni ministar.

Članak 30.

Odredbe ovog zakona o pakiranju, deklariranju i uvozu sjemena ne odnose se na sjeme koje znanstvene i znanstveno-istraživačke ustanove primaju, šalju za oglede ili istraživanja.

Rješenje o odobrenju uvoza sjemena za oglede ili za istraživanje donosi federalni ministar.

9. Proizvodnja presadnica

Članak 31.

Proizvodnjom presadnica mogu se baviti pravne osobe (u daljnjem tekstu:

proizvođač presadnica) koje su upisane u Registar proizvođača sjemena. Iznimno iz stavka 1. ovog članka, proizvodnjom presadnica mogu se baviti i fizičke osobe na temelju pisanog ugovora o suradnji s proizvođačem sjemena, a presadnice proizvedene u toj suradnji smatraju se proizvodnjom proizvođača sjemena.

Članak 32.

Presadnice se mogu proizvoditi samo od sorti koje su priznate u Federaciji i sorti za koje je podnesen zahtjev za priznanje odnosno za odobrenje uvođenja u proizvodnju u Federaciji. Proizvođač presadnica dužan je voditi evidenciju o proizvodnji i o količini proizvedenih presadnica, te o tome izvijestiti nadležno kantonalno ministarstvo i Federalno ministarstvo najmanje jedanput godišnje, a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine. Sadržaj, oblik i način vođenja evidencije te obrazac izvješća iz stavka 2. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 33.

Prometom i uvozom presadnica mogu se baviti proizvođači i uvoznici presadnica koji su upisani u registar iz članka 4. stavak 1. toč. 1. i 4. ovog zakona. Sorta presadnica koja se uvozi mora biti priznata u Federaciji, osim za vrste za koje je podnesen zahtjev za priznavanje sorte u Federaciji. Presadnice u prodaji moraju imati deklaracije. Presadnice iz domaće proizvodnje deklarira proizvođač presadnica, a uvezene presadnice uvoznik. Način pakiranja i deklariranja propisuje federalni ministar.

10. Proizvodnja micelija jestivih i ljekovitih gljiva

Članak 34.

Micelij, u smislu ovog zakona, je čista kultura hifa gljiva na krutoj ili tekućoj podlozi (u fazi rasta) ili u suhom stanju (u fazi mirovanja) a služi za umnožavanje gljiva.

Članak 35.

Jestive gljive (u obliku micelija), u smislu ovog zakona, su gljive koje se uzgajaju za ishranu ili u ljekovite svrhe.

Članak 36.

Micelij jestivih i ljekovitih gljiva mogu proizvoditi i stavljati u promet pravne osobe (u daljnjem tekstu: proizvođač micelija) koje su upisane u Registar proizvođača sjemena. O masi proizvedenog micelija proizvođač micelija dužan je izvještavati nadležno kantonalno ministarstvo i Federalno ministarstvo na kraju proizvodnog ciklusa, a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.

Obrazac izvješća iz stavka 2. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 37.

Prometom i uvozom micelija gljiva mogu se baviti proizvođači i uvoznici micelija koji su upisani u registre iz članka 4. stavak 1. toč. 1. i 4. ovog zakona.

Članak 38.

Micelij u prometu mora odgovarati deklariranoj vrsti, soju i ne smije biti kontaminiran patogenim štetočinama (virusi, bakterije, gljive, nematode, grinje, grčice i dr.).

Sadržaj deklaracije o vrsti, soju, kvaliteti i načinu pakiranja micelija propisuje federalni ministar.

Deklaraciju iz stavka 2. ovog članka izdaje proizvođač i uvoznik micelija sukladno propisu iz članka 23. stavak 3. ovog zakona.

III - POLJOPRIVREDNI SADNI MATERIJAL

1. Kategorije poljoprivrednog sadnog materijala

Članak 39.

Kategorije poljoprivrednog sadnog materijala su:

1. Predosnovni sadni materijal za umnožavanje koji se proizvodi pod nadzorom stvaratelja sorte ili njegovih suradnika, služi za proizvodnju osnovnog sadnog materijala, a bez bolesti je, štetočina, virusa, mikroplazmi i viroida.

2. Osnovni sadni materijal za umnožavanje koji potječe od biljaka predosnovnog sadnog materijala uzgaja se pod nadzorom znanstvene ili znanstveno-istraživačke ustanove koju je ovlastio federalni ministar (u daljnjem tekstu: nadležna ustanova), bez virusa je, namijenjen je za podizanje matičnih nasada certificiranog sadnog materijala. U prometu je označen deklaracijom bijele boje.

3. Certificirani sadni materijal za umnožavanje potječe iz osnovnih sadnih materijala. Može se koristiti u obliku materijala za umnožavanje. Namijenjen je za proizvodnju reznica ili za proizvodnju kalem grančica kategorije standard. Bez virusa je. U

prometu je označen deklaracijom plave boje.

4. Standardni sadni materijal koji potječe od certificiranih matičnih stabala odnosno grmova, kojima su identitet, čistoća sorte i zdravstveno stanje utvrđeni i zagarantirani. Koriste se za proizvodnju sadnica namijenjenih za podizanje voćnih i loznih nasada. U prometu je označen deklaracijom žute boje i slovima S-A.

Kategorije poljoprivrednog sadnog materijala iz stavka 1. ovog članka obvezno se koriste u proizvodnji sadnog materijala.

2. Proizvodnja poljoprivrednog sadnog materijala

Članak 40.

Poljoprivredni sadni materijal (u daljnjem tekstu: sadni materijal) mogu proizvoditi pravne osobe koje su upisane u Registar proizvođača sadnog materijala.

Iznimno iz stavka 1. ovog članka, proizvodnjom sadnog materijala mogu se baviti i fizičke osobe na temelju pisanog ugovora o suradnji s proizvođačem sadnog materijala, a sadni materijal proizveden u toj suradnji smatra se proizvodnjom proizvođača sadnog materijala.

Članak 41.

Proizvođač sadnog materijala može proizvoditi sadni materijal koji je vegetativno potomstvo sorte, podloge ili međupodloge koje su priznate u Federaciji, umnožen od predosnovnog, osnovnog, certificiranog i standardnog sadnog materijala.

Članak 42.

Proizvođač sadnog materijala dužan je voditi knjigu rasadnika, u koji se upisuje ukupno proizvedeni, prodani i uništeni sadni materijal.

O proizvedenom, prodanom i uništenom sadnom materijalu proizvođač je dužan izvještavati nadležno kantonalno ministarstvo koje izvještava Federalno ministarstvo najmanje jedanput godišnje.

Sadržaj, oblik i način vođenja knjige iz stavka 1, ovog članka, te obrazac izvješća iz stavka 2. ovog članka propisuje federalni ministar.

3. Stručni pregled nad proizvodnjom sadnog materijala

Članak 43.

Proizvodnja sadnog materijala tijekom vegetacije podliježe obveznom stručnom pregledu. Stručnim pregledom sadnog materijala utvrđuje se podrijetlo uporabljenog sadnog materijala, autentičnost sorte, vegetativna razvijenost i zdravstveno stanje.

Članak 44.

Stručni pregled nad proizvodnjom sadnog materijala obavlja znanstvena ili znanstveno-istraživačka ustanova koju ovlasti federalni ministar (u daljnjem tekstu: ovlaštena ustanova). Ovlaštena ustanova iz stavka 1, ovog članka je dužna izvještavati Federalno ministarstvo o obavljenom stručnom pregledu na kraju proizvodnog ciklusa, a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.

Način i metodologiju po kojoj će se provoditi stručni pregled nad proizvodnjom sadnog materijala i stupanj obrazovanja službenika za obavljanje stručnog pregleda, te uvjete koje moraju ispunjavati znanstvene ili znanstveno-istraživačke ustanove iz stavka 1. ovog članka propisuje federalni ministar.

Nakon provedenog stručnog pregleda nad proizvodnjom sadnog materijala i na temelju nalaza stručnog pregleda ovlaštena ustanova izdaje uvjerenje o podrijetlu, kvaliteti i autentičnosti pregledanog sadnog materijala, odnosno rješenje da proizvedeni sadni materijal ne odgovara propisanim uvjetima.

Članak 45.

Proizvođač sadnog materijala dužan je pod nadzorom nadležnog kantonalnog ili federalnog poljoprivrednog inspektora uništiti sadni materijal za koji je doneseno rješenje da ne odgovara propisanim uvjetima.

Članak 46.

Ovlaštena ustanova dužna je voditi evidenciju o pregledanoj rasadničkoj proizvodnji prema vrsti, sorti, podlozi i količini pojedinog sadnog materijala.

Sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stavka 1. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 47.

Ovlaštena ustanova dužna je izvještavati Federalno ministarstvo o obavljenom stručnom pregledu na kraju proizvodnog ciklusa, a najkasnije do 31. prosinca tekuće godine.

Obrazac izvješća iz stavka 1. ovog članka propisuje federalni ministar.

4. Kvaliteta sadnog materijala

Članak 48.

Kvaliteta sadnog materijala, u smislu ovog zakona, jeste podrijetlo, autentičnost sorte i podloge, vegetativna razvijenost i zdravstveno stanje.

Članak 49.

Sadni materijal mora odgovarati propisanim temeljnim zahtjevima o kvaliteti. Temeljne zahtjeve o kvaliteti sadnog materijala, uz suglasnost nadležne federalne ustanove za standardizaciju i mjeriteljstvo propisuje federalni ministar.

Članak 50.

Kvalitetu proizvedenog sadnog materijala sukladno propisanim normama utvrđuje ovlaštena ustanova u rasadniku nakon vađenja iz zemljišta odnosno prije pakiranja. Za kvalitetu proizvedenog sadnog materijala odgovara proizvođač sadnog materijala.

5. Pakiranje i deklariranje sadnog materijala

Članak 51.

Sadni materijal u prodaji mora biti pakiran, plombiran, te mora imati deklaraciju uz otpremnicu i deklaraciju na ambalaži.

Članak 52.

Pakiranje, plombiranje i deklariranje sadnog materijala obavlja proizvođač sadnog materijala na mjestu gdje je dovršena njegova proizvodnja, sukladno propisu iz članka 53. stavak 4. ovog zakona.

Uvezeni sadni materijal deklarira uvoznik, sukladno propisu iz članka 53. stavak 4. ovog zakona.

Uvoznik je dužan prije deklariranja sadnog materijala, sukladno propisu iz članka 53. stavak 4. ovog zakona, pribaviti uvjerenje o kvaliteti od nadležne ustanove.

Način pakiranja, plombiranja i deklariranja sadnog materijala propisuje federalni ministar.

Članak 53.

Ovisno o vrsti i kategoriji sadnog materijala deklaracija na ambalaži mora biti jedinstvena prema sadržaju, veličini, boji te mora imati broj.

Zahtjev za izdavanje deklaracije podnosi se nadležnom kantonalnom ministarstvu.

Izdavanje obrasca deklaracije, njihovu distribuciju kantonalnim ministarstvima i vođenje evidencije o izdatim deklaracijama vrši Federalno ministarstvo.

Obrazac deklaracije prema kategorijama sadnog materijala i način vođenja evidencije, iz stavka 3. ovog članka propisuje federalni ministar.

6. Promet sadnim materijalom

Članak 54.

Prometom sadnog materijala mogu se baviti samo pravne osobe koje su registrirane za tu djelatnost kod nadležnog suda.

Prometom sadnog materijala na veliko mogu se baviti pravne osobe, koje pored ostalih uvjeta za obavljanje te djelatnosti imaju jednog uposlenog službenika sa stručnom spremom sedmog stupnja obrazovanja (VII/I) poljoprivrednog fakulteta općeg ili voćarsko-vinogradarskog smjera.

Prometom sadnog materijala na malo mogu se baviti pravne osobe koje pored ostalih uvjeta za obavljanje te djelatnosti u prodavaonici moraju imati službenika s najmanje četvrtim stupnjem obrazovanja (IV) poljoprivredne struke.

Pravne osobe iz stavka 1. ovog članka, dužne su sadni materijal držati u uvjetima koji osiguravaju održavanje njegove kvalitete, a sadni materijal ne mogu prodavati izvan prodavaonice.

Građani ne smiju stavljati sadni materijal u promet.

Uvjete iz stavka 4. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 55.

U promet se može staviti samo osnovni sadni materijal, certificirani i standardni sadni materijal koji odgovara propisanim osnovnim zahtjevima o kvaliteti, za koji je izdato uvjerenje o podrijetlu, autentičnosti sorti i podloga i koji je proizveden od sorti koje su priznate u Federaciji, te za koje postoji uvjerenje o zdravstvenom stanju.

Članak 56.

Sadni materijal u prometu mora odgovarati propisanoj kvaliteti i drugim podacima navedenim na deklaracijama.

7. Uvoz sadnog materijala

Članak 57.

Uvozom sadnog materijala može se baviti uvoznik koji je upisan u Registar iz članka 4. stavak 1. točke 4. ovog zakona.

Uvoziti se može osnovni, certificirani i standardni sadni materijal koji ima certifikat o podrijetlu i autentičnosti vrste, sorte, podloge i zdravstveni certifikat izdat od ovlaštene ustanove zemlje izvoznice i koji je od sorti koje su priznate u Federaciji.

Članak 58.

Uvezeni sadni materijal uvoznik stavlja u promet u originalnom pakiranju.

Originalno pakiranje, u smislu stavka 1. ovog članka, je svako zatvaranje ambalaže na osnovi kojega se može utvrditi da je originalno pakiranje, a zatvaranje je obavio proizvođač sadnog materijala.

Uvezeni sadni materijal mora imati deklaraciju na ambalaži izdatu od ovlaštene ustanove zemlje izvoznice, a kod stavljanja u promet na teritoriju Federacije i deklaracije, sukladno propisu iz članka 52. stavak 3. ovog zakona.

Članak 59.

Za kvalitetu i autentičnost uvezenog sadnog materijala odgovoran je uvoznik.

Ukoliko uvezeni sadni materijal ne zadovoljava propisanu kvalitetu uvoznik ga je dužan uništiti.

Članak 60.

Odredbe ovoga zakona o pakiranju, deklariranju i uvozu sadnog materijala ne odnose se na sadni materijal koji znanstvene i znanstveno-istraživačke ustanove šalju ili primaju za oglede ili istraživanje.

Rješenje o odobrenju uvoza sadnog materijala za oglede ili istraživanja donosi federalni ministar.

**IV - KONTROLA UVOZA SJEMENA, SADNOG MATERIJALA,
PRESADNICA, MICELIJA JESTIVIH I LJEKOVITIH
GLJIVA PREKO GRANIČNIH PRIJELAZA FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

Članak 61.

Sjeme, sadni materijal, presadnice, miceli jestivih i ljekovitih gljiva (u daljnjem tekstu: reprodukcijski materijal) može se uvoziti samo od sorti koje su priznate u Federaciji.

Iznimno od stavka 1. ovog članka može se, na temelju suglasnosti federalnog ministra, uvoziti reprodukcijski materijal od sorti koje nisu priznate u Federaciji, ako se uvozi radi potrebe oplemenjivanja bilja, vođenja postupka priznavanja i zaštite sorti poljoprivrednog bilja te radi umnožavanja za potrebe izvoza.

Reprodukcijski materijal koji se uvozi prema st. 1. i 2. ovog članka, mora imati dokumente propisane člankom 29. stavak 1. i člankom 57. stavak 2. ovog zakona.

Članak 62.

Reprodukcijski materijal iz članka 61. ovog zakona, podliježe obveznoj kontroli koju obavlja federalna granična inspekcija za zaštitu bilja na graničnom prijelazu (u daljnjem tekstu: Federalna granična inspekcija).

Ako se uvozi reprodukcijski materijal od sorti poljoprivrednog bilja koje nisu priznate u Federaciji, a koje ne posjeduju odgovarajuću dokumentaciju, sukladno propisu iz članka 61. stavka 3. ovog zakona, odnosno nema suglasnosti iz članka 61. stavka 2. ovog zakona federalni granični inspektor zaštite bilja (u daljnjem tekstu: federalni granični inspektor) donosi rješenje o zabrani uvoza tog reprodukcijskog materijala.

Rješenjem iz stavka 2. ovog članka, federalni granični inspektor naređuje da se reprodukcijski materijal vrati pošiljatelju ili uništi.

Reprodukcijski materijal što ga građani unose u Federaciju ili koji pristiže poštom organi carinske službe prijavljuju federalnom graničnom inspektoru radi kontrole, sukladno st. 1., 2. i 3. ovog članka.

Organi carinske službe ne mogu cariniti reprodukcijski materijal, odnosno ne mogu upućivati te pošiljke na carinjenje drugim carinarnicama na teritoriju Federacije dok od federalnog graničnog inspektora na graničnom prijelazu ne dobiju potvrdu o obavljenoj kontroli, sukladno stavku 1. ovog članka.

Protiv rješenja federalne granične inspekcije, iz stavka 3. ovog članka može se podnijeti žalba federalnom ministru.

Žalba se podnosi u roku od 8 dana od dana dostave rješenja.

Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 63.

Pravne osobe plaćaju naknadu troškova za:

1. izvršeni stručni pregled nad proizvodnjom sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja iz članka 9. stavka 2. i članka 44. ovog zakona;

2. Utvrđivanje kvalitete i deklariranja sjemena i sadnog materijala iz čl. 20., 23., 28., 29., 33., 38., 50., 53. i 58. ovog zakona.

Visinu naknada iz stavka 1. ovog članka propisuje federalni ministar. Naknade iz stavka 1. točka 1. ovog članka prihod su ovlaštene ustanove, a naknade iz stavka 1. točke 2. ovog članka prihod su Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, dorađivača sjemena, odnosno laboratorija za kontrolu kvalitete.

V - NADZOR NAD PROVEDBOM OVOG ZAKONA

Članak 64.

Upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona, kao i upravni nadzor nad radom ovlaštenih pravnih osoba u prenijetim im poslovima iz nadležnosti federalnog organa uprave vrši Federalno ministarstvo.

Članak 65.

Inspeksijski nadzor propisan ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega vrši federalni organ uprave nadležan za poljoprivredne inspekcije (u daljnjem tekstu: Federalna poljoprivredna inspekcija) i kantonalni organi uprave nadležni za poslove poljoprivredne inspekcije (u daljnjem tekstu: Kantonalna poljoprivredna inspekcija). Poslove inspekcije nadzora iz nadležnosti Federalne i kantonalne poljoprivredne inspekcije vrše poljoprivredni inspektori.

Članak 66.

Poslove federalnog i kantonalnog poljoprivrednog inspektora može obavljati diplomirani inženjer poljoprivrede, općeg, ratarskog odnosno voćarsko-vinogradarskog smjera, koji ima položen stručni ispit za službenike organa uprave sukladno Zakonu o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/98) i 3 (tri) godine radnog iskustva nakon položenog stručnog ispita. Program posebnog dijela stručnog ispita iz oblasti poljoprivrede, sastav komisije i način provedbe ispita za poljoprivrednog inspektora, iz stavka 1. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 67.

Federalna poljoprivredna inspekcija:

1. kontrolira uvoz i izvoz sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija ljekovitih i jestivih gljiva preko graničnih prijelaza na području Federacije;
2. kontrolira ispunjavanje uvjeta pravnih osoba upisanih u registre proizvođača sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija i registre doradivača sjemena i sadnog materijala;
3. obavlja sve poslove i zadatke iz nadležnosti kantonalne poljoprivredne inspekcije ukoliko ova iz ma kojeg razloga ne izvršava poslove i zadatke utvrđene ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega;
4. vrši i ostale poslove propisane Zakonom o upravi u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/97) i ovim zakonom.

Kantonalna poljoprivredna inspekcija:

Kantonalna poljoprivredna inspekcija obavlja sve poslove inspeksijskog nadzora osim poslova za koje je ovim zakonom određeno da ih izravno obavlja Federalna inspekcija, a naročito:

1. kontrolira poljoprivredno zemljište, objekte nasada, objekte za doradu, skladišta, opremu, prijevozna sredstva i propisane dokumente za sjeme i sadni materijal, presadnice i micelij poljoprivrednog bilja;
2. nadzire vrste bilja koje nije dopušteno uzgajati na području kantona, sukladno naredbi federalnog ministra;
3. nadzire proizvodnju, žetvu odnosno berbu, skladištenje, promet sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija;
4. uzima uzorke sjemena radi davanja na analizu;
5. naređuje izmjenju deklaracija ako utvrdi da sjeme, sadni materijal, presadnica i micelij nisu deklarirane odnosno propisane kvalitete;
6. naređuje otklanjanje neispravnosti kvalitete i drugih uvjeta, koje moraju udovoljavati sjeme, sadni materijal, presadnice i micelij;
7. zabranjuje stavljanje u prodaju sjemena, sadnog materijala, presadnica i micelija, ako utvrdi da ne zadovoljavaju kvalitetu i druge uvjete propisane ovim zakonom;
8. privremeno zabranjuje, do donošenja konačnog rješenja, prodaju poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala ako prodavaonice ne zadovoljavaju propisane uvjete;
9. privremeno oduzima sjeme, sadni materijal, presadnice i micelij te druge predmete u svezi njihove proizvodnje odnosno dorade, do donošenja konačnog rješenja;
10. naređuje uništavanje i nadzire postupak uništenja sjemena, koje se ne bi moglo iskoristiti izravno ili u prerađenom stanju za ljudsku i stočnu hranu, ili za industrijsku preradu;
11. naređuje uništavanje i nadzire postupak uništavanja sadnog materijala čija proizvodnja i promet nisu dozvoljeni;
12. vodi službene podatke za područje kantona o povredama odredba ovog zakona i propisa donešenih na temelju njega;
13. izvještava nadležne organe federalne uprave o nepravilnostima i traži provedbu određenih postupaka, ako sama nije ovlaštena za poduzimanje odgovarajućih mjera;
14. podnosi prijavu za gospodarski prijestup i prijavu za pokretanje prekršajnog postupka radi povrede odredaba ovog zakona i propisa donesenih na temelju njega.

Članak 68.

Poljoprivredni inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora sprovodi postupak sukladno Zakonu o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98 i 48/99).

Članak 69.

Poljoprivredni inspektor donijet će rješenje i odmah narediti izvršenje kada utvrdi da pravna osoba vrši djelatnost za koju joj je radi učinjenog gospodarskog prijestupa ili prekršaja izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

U provedbi rješenja iz stavka 1. ovog članka, poljoprivredni inspektor će pečaćenjem ili na drugi način zatvoriti prostorije (objekt) u kojem se obnaša djelatnost, a može do konačne odluke nadležnog organa oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima se obnaša djelatnost.

Članak 70.

Ako poljoprivredni inspektor posumnja da sjeme ne odgovara uvjetima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega uzet će određeni broj uzorak i dostaviti ih na analizu ovlaštenom laboratoriju.

Uzorci za analizu dostavljaju se pod šifrom.

Način uzimanja uzoraka, broj i masu propisuje federalni ministar.

Članak 71.

Proizvođač, dorađivač i uvoznik sjemena (u daljnjem tekstu: vlasnik uzorka) može u roku od osam dana od dana primitka rezultata analize zahtijevati od poljoprivrednog inspektora da drugi primjerak uzorka dostavi ovlaštenom laboratoriju na superanalizu.

Superanalizu može zahtijevati i poljoprivredni inspektor u roku iz stavka 1. ovog članka, ako posumnja u rezultat analize.

Nalaz superanalize konačan je i može se pobijati samo pod uvjetima i na način propisan za pobijanje javnih isprava.

Članak 72.

Vlasnik uzorka dužan je podmiriti troškove analize odnosno superanalize uzoraka.

Vlasnik proizvoda od kojeg je uzet uzorak nema pravo na naknadu vrijednosti uzorka.

Članak 73.

Federalno ministarstvo rješava po žalbama protiv donesenih upravnih akata ovlaštenih ustanova u vršenju povjerenih i javnih ovlaštenja.

Protiv rješenja Federalnog ministarstva, na temelju ovog zakona, u prvom stupnju nije dopuštena žalba nego se može pokrenuti upravni spor.

Protiv rješenja Kantonalne poljoprivredne inspekcije, na temelju ovog zakona, može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 (petnaest) dana od dana dostavljanja rješenja.

Žalba izjavljena na rješenje koje je donijeto na osnovi članka 69. stavak 1. ovog zakona ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 74.

Zaključak o dozvoli izvršenja rješenja poljoprivredni inspektor dužan je donijeti bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana od dana kad je rješenje postalo izvršno.

VI - KAZNENE ODREDBE

Članak 75.

Novčanom kaznom od 20.000,00 KM do 50.000,00 KM kaznit će se za gospodarski prijestup pravna osoba:

1. ako proizvodi sjeme a nije upisana u Registar proizvođača sjemena) članak 7. stavak 1.);
2. ako uzgaja ili umnožava vrste poljoprivrednog bilja koje nije dopušteno uzgajati (članak 7. stavak 2.);
3. ako stavlja u prodaju sjeme koje nije dorađeno (članak 12. stavak 2.);
4. ako sjeme u prometu nije na propisan način pakirano i deklarirano, odnosno ako uz otpremnicu nema dokumentaciju (članak 21. stavak 1.);
5. ako stavi u promet sjeme sorti koje nisu priznate u Federaciji (članak 25. stavak 2.);
6. ako uvozi sortno sjeme, a nije upisano u registar uvoznika (članak 28. stavak 1.);
7. ako uvezeno sjeme uz otpremnicu nema propisane dokumente (članak 29. stavak 1.);
8. ako proizvodi sadni materijal a nije upisana u Registar proizvođača sadnog materijala (članak 40.);
9. ako proizvodi sadni materijal koji nije vegetativno potomstvo priznate sorte (članak 41. stavak 1.);
10. ako u promet stavi sadni materijal u suprotnosti odredbama čl. 55. i 56. st. 1. i 2. ovog zakona;
11. ako uvozi sadni materijal u suprotnosti odredbama članka 57. stavak 1. ovog zakona.

Za gospodarski prijestup iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 76.

Novčanom kaznom od 15.000,00 KM do 30.000,00 KM kaznit će se za gospodarski prijestup pravna osoba:

1. ako tijekom vegetacije nije obavilo obvezni stručni pregled (članak 8. stavak 1.);
2. ako dorađuje sjeme a nije upisano u Registar dorađivača sjemena (članak 13. stavak 1.);
3. ako u cijelosti ne isporuči naturalno sjeme sitnosjemenih mahunarki dorađivaču sjemena (članak 15. stavak 3.);
4. ako je preuzela naturalno sjeme za koje nema uvjerenje o priznanju usjeva (članak 16. stavak 1.);
5. ako je stavila u promet partiju sjemena za koju nije utvrđena kvaliteta (članak 19. stavak 1.);
6. ako se bavi prometom sjemena a nije registrirana za tu djelatnost (članak 25. stavak 1.);
7. ako uvozi sortno sjeme koje nije originalno zapakirano (članak 28. stavak 3.);
8. ako prepakiranje nije izvršio dorađivač sjemena (članak 28. stavak 4.);
9. ako ne vodi propisanu knjigu rasadnika (članak 42. stavak 1.);
10. ako tijekom vegetacije nije izvršen stručni pregled (članak 43. stavak 1.);
11. ako uništi sadni materijal bez nadzora poljoprivrednog inspektora (članak 45.);
12. ako sadni materijal u prometu nije pakiran, plombiran i deklariran na propisan način (članak 51.).

Za gospodarski prijestup iz stavka 1. ovog članka, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 2.500,00 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 77.

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako ne dostavi izvješće o obavljenom stručnom pregledu Federalnom ministarstvu (članak 9. stavak 2.);
2. ako ne vodi evidenciju o izdatim uvjerenjima o priznavanju sjemenskog usjeva (članak 10. stavak 3.);
3. ako ne vodi evidenciju o masi preuzetog sjemena (članak 14. stavak 2.);
4. ako komponente u mješavini ne udovoljavaju uvjetima kvalitete (članak 15. stavak 2.);

5. ako nije uništila otpad nastao doradom (članak 15. stavak 4.);
6. ako nije osigurala potrebne podatke kod prijevoza naturalnog sjemena (članak 17. stavak 2.);
7. ako stavi u promet sjeme kojemu je istekao rok važnosti a nije utvrdila klijavost, odnosno zdravstveno stanje (članak 24. stavak 1.);
8. ako nema službenika sa stručnom spremom sedmog stupnja obrazovanja (članak 26. stavak 1. i članak 54. stavak 2.);
9. ako u prodavaonici nema službenika sa stručnom spremom četvrtoeg stupnja obrazovanja (članak 24. stavak 2. i članak 54. stavak 3.);
10. ako prodaje sjeme i sadni materijal izvan prodavaonice (članak 26. stavak 4. i članak 54. stavak 4.);
11. ako ne drži sjeme u uvjetima koji osiguravaju njegovu kvalitetu (članak 26. stavak 5.);
12. ako stavi sjeme i sadni materijal u promet u originalnom pakiranju bez deklaracije na službenom jeziku Federacije (članak 29. stavak 2. i članak 58. stavak 3.);
13. ako se bavi proizvodnjom presadnica a nije upisana u Registar proizvođača sjemena (članak 31. stavak 1.);
14. ako proizvodi presadnice od sorti koje nisu priznate u Federaciji (članak 32. stavak 1.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.000,00 KM odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 78.

Novčanom kaznom od 300,00 KM do 1.000,00KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako stavi u promet presadnice koje nemaju deklaracije na propisanom uzorku (članak 33. stavak 3.);
2. ako presadnice nisu pakirane i označene na propisan način (članak 33. stavak 4.);
3. ako stavi u promet micelij gljiva, a nije upisana u Registar proizvođača sjemena (članak 36. stavak 1.);
4. ako micelij u prometu ne odgovara deklariranoj kvaliteti (članak 38.);

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 500,00 KM odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 79.

Novčanom kaznom od 100,00 KM do 500,00 KM za učinjeni prekršaj kaznit će se građanin ako stavi u promet sjeme i sadni materijal (članak 26. stavak 6. i članak 54. stavak 6.) ili ako učini bilo koju od radnji iz čl. 77. i 78. ovog zakona.

VII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 80.

Propise na temelju ovlaštenja propisanih ovim zakonom donijet će federalni ministar u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stavka 1. ovog članka, na teritoriju Federacije primjenjivat će se propisi koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona.

Članak 81.

Danom stupanja na snagu ovog zakona na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine prestaju se primjenjivati zakoni i drugi propisi o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 82.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
prof. dr. Ivo Komšić, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Ismet Briga, v. r.